

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we SRODĘ DNIA 6 PAZDZIERNIKA V. S. 1815 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

Ostatni numer gazety petersburskiej, *Pocztą Północną*, datowany jest dnia 25 września. Z obszernych, ale interesujących, jéy artykułow, umieszczamy następujący wyciąg:

Z przyczyny rozniesioney pogłoski, że fajansowe fabryki rossyjskie nie dostarczają takiey ilości robót swoich, jakiey potrzebują w kraju, wymienia taż gazeta znakomitsze tego gatunku fabryki krajowé. Nasámprzód wspomnienie tylko czyni o fabryce petersburskiej cesarskiej, która corocznie wydaje wielką ilość robót weale gustownych, i ciągle zawarte z prywatnemi osobami uskutecznia kontrakty. Także *peterzburską* fajansową fabryką kupców *Satieniewych*, dla gustu, pięknego malowania, piękney pozłoty i wielkiey ilości wydawanych corocznie robót, na pierwsze po niey zastąpiła miejsce. W gubernii moskiewskiej wieść jest fabryk fajansowych: z pochwałą wspomniané są *Gardnera*, w roku 1766 założona i o wysokiego udoskonaloną stopnia. Fabryka *Popowa*, nie tak dawną, ale roboty od znawców delikatnego gustu są chwalone. Fabryka *Kirijakowa*, w roku 1812 wiele cierpiała przez nayscie nieprzyjacielskie. Wielkie nakłady, na jéy dzwignienie wyłożoné, nie miały już części nagrodziły się właścicielowi, przez ciągły odbył bardzo dobrego i pięknego fajansu, który ta fabryka wydaje. Zauważnia nakoniec, iż prócz tych, wiele jeszcze jest fabryk w moskiewskiej, i innych guberniach; wszystkie zaś w niemalej ilości chętnie kupowanych dostarczają robót: a to samo dostateczném już jest na zbitie mylnie rozniesionéy pogłoski.

Cywilny gubernator *Woronezki* przystał mi czasy do zarządzającego ministerium wojskowém, *Xiążęcia Gorczakowa*, 405 rub. przez różne osoby tey gubernii na rzecz inwalidow złożonych.

W *Tambowie* ze świetną uroczystością obchodzono dzień imienin Najjaśniejszego Cezara Jegomości. Dla 50 inwalidow dawano ztę; a na balu u gubernatora cywilnego 900 rubli dla inwalidow złożono.

Na tegorocznym jarmarku w *Makarjewie* sprzedawało się towarow więcej, jak na 6,000,000 rubli wartości; a policzywszy, niejętych w tey summie, kupców astrachańskich z rybą soloną, kawiozem, i t. d.; *Tatarow*, którzy nie mieli sklepów w gościnim domu; *Zydow* roznoszących towary po mach; i t. d. wartość ta dóydzie 300,000,000 rubli. Cudzoziemiec jeden, który był na najczniejszych jarmarkach w miastach *Europy*,

jako w *Wiedniu*, *Hamburgu*, *Lipsku*, powiadał, iż w żadnem nie bywa ani takiey rozliczności, ani ogromu towarów. Uważają, iż wydane od Rządu pozwolenie, wszelkiego stanu ludziom przywozić towary na jarmarki, wiele się przyczyniło do podniesienia tegorocznego jarmarku; i spodziewają się, że w krótkim czasie *Makarjew* nader znakomitę miewać jarmarki, i nierównie znaczniejszy dochód skarbowi przynosić będzie. I tak: np. nieznaćące na pozór źródło. Dla bezpieczeństwa od pożaru zabroniono kupcom na dziedzińcu gościnnego domu rozkładać ognia dla grzania wody na herbatę w samowarach, a osóbné do tego wyznaczono miejsce; kupcy płacą tu za miejsce na postawienie samowaru 5 do 20 rubli, a dochód ogólny przez czas jarmarku do 10,000 rub. wynosi: Radca handlowy *Lion* sprzedał około 1000 postawow sukna z rękodzielni swojej. Kupcy i fabrykanci z różnych guberniy wiele także sprzedali sukna; cena była bardzo niska.

Piszą z *Kazania* pod 2 września: „W dzień imienin N. Cezara Jegomości, w tutejszym katedralnym kościele, *Zwiastowania Panny Maryi*, odprawiła się msza ś., a po niéy dziękczynné modły do Najwyższego. Po nabożeństwie JW. Gubernator cywilny zaprosił do siebie Urzędników wojskowych i cywilnych, znamienite kupiectwo i obywateli miejskich, którym, przed daną ucztą, przeczytał Cesarzowéy Jeyomości, *Maryi Federowny*, reskrypt, w którym Najjaśniejsza Pani dla mieszkańców *Kazania* oświadcza náyłaskawsze ukontentowanie swoje i wdzięczność, za czynioną przez nich gościnność i pomoc dla wychowanców, urzędników i officyalistów moskiewskiego domu wychowania, przez czas ich pobytu w *Kazaniu*, kiedy ten dobroczynności zakład w czasie nieprzyjacielskiego najazdu, z *Moskwy* wynosić się musiał. Wieczorém miasto było oświeconé, a u tutejszego Komendanta, Jenerała Majora *Jesipowa*, spalono fajerwerk i bal był dany..

Z tegoż miejsca pod 5 września: Po długiey suszy, którą w całej *kazańskiéy* panowała gubernii, dnia 3 t. m., zrana wybuchnął tu pożar. Okropność jego nad wszelkie jest opisanie. Zaczął się za rzeką *Butakiem* w *jamskiej* slobodzie, a wśród straszliwego wiatru, z niewypowiedzianą rozszerzył się szybkością; godzina nie upłynęła, a wiele ulic płomieniem się okryło. Żadna moc ludzka nie była zdolną zatrzymać ognia. Porwany wichrém piasek, z gęstym zmieszany dymem, tworzył czarné, nie przebite okiem massy; a niewy-

powiedzianey mocy ogień i gorąco ratującemu ludowi zbliżyć się nie dopuścili. Poszło na pastwę płomieni mnóstwo gmachów, jakoto: cała twierdza i znajdujący się w niej katedralny kościół; klasztor Przemienienia Paskiego; kościół *Cypryana*, jeszcze za Cara *Jana Wasilewici* za budowany; konsystorz i dom arcy-biskupa; domy sądowne; pocztamt; ludwisarnia dział; zewnątrz zaś twierdzy: 3 kościoły soborne, 3 klasztory, 12 kościołów parafijalnych, 19 przedniejszych domów skarbowych murowanych, w tej liczbie: akademija duchowna, gimnazjum, dom wice gubernatora, i inne; 6 domów mieszkich, a z niemi i wielki dom gościnny; tudzież około 1000 domów prywatnych, drewnianych i murowanych. 18 ulic okrywał pożar; 9 z nich zupełnie wygorzało; na innych po kilka ledwie zostało domów, w tak nazwanym *kazańskim* klasztorze pańskim, wszystkie zgorzały cele i kościół nad bramą; główny zaś kościół i obraz *Matki Boskiej* metknięte zostały.

Kurs Wileński na as ygnaty: Rubel srebrny 4 r. k. 58 dukat 15 r. 14 ; im eryał 43 r. k. 40.
WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

FRANCYA

Gazeta wiedeńska, *Oesterreichischer Beobachter*, donosi z Paryża pod 22 września: „Minister policyi, Xiażę *Otranto*, powtórnie szukał u Króla uwolnienia i otrzymał; a podług gazety, *Journal de Paris*, d. 19 wieczorem wyniósł się już z pałacu prefektury policyi. Następca jego nie był jeszcze mianowany. W liczbie mogących zająć to miejsce wymieniają PP. *d'Anglès*, *Bourienne*, *de Caze*, *Vitrolles*, i kilku innych. Gazety paryżkie zapewniają, że Xiażę *Otranto* przeznaczony jest na postać królewsko-francuzkiego przy dworze saskim. Minister skarbu (*Baron Louis*) i minister wojskowy (*Gouvion St. Cyr*) również uwolnienie wzięli. Ostatniego z nich miéysc, podług zapewnienia gazety paryżkiej, *Gazette de France*, ma objąć Xiażę *Feltre* (*Clarke*), który niedawno był mianowany na dowódcę 9tej dywizyi wojskowej. Mówią także, że i stosunków zewnętrznych inny minister mianowany ma być, a P. *Faget de Baure*, terażniejszy prezydent trybunału królewskiego w Paryżu, ma otrzymać sprawowanie ministerium spraw wewnętrznych, które dotąd czasowie tylko polecone było Baroni *Pasquier*.

Xiężna *Angouleme*, dnia 19 wieczorem, z *Rambouillet* do Paryża powróciła. — Marszałek *Ney* otrzymał pozwolenie rozmawiania z żoną swoją i dziećmi. Każdego wieczora przychodzą one do miéysca jego niewoli, kiedy marszałek na przechadzkę wychodzi — Listy z *Tulonu* donoszą o przybyciu do tamtejszego portu trzech statków przewozowych, na których znajdowało się 700 ludzi załogi z *Porto-Ferraj*. Rozumieją, że te wojska tym czasem w *Tulonie* zostaną, i nie będą posyłane do środka kraju. — Stosownie do rozkazu króleskiego, znaczne summy wydane być mają na opłacenie urzędników duchownych;

dzień 15 października ma być przeznaczony na uskutecznienie tej opłaty. — Gazety paryżkie donoszą, że do dnia 3 września przez *Chambery* przeszło 15,000 *Austriaków*, którzy przez górę *Cenis* do *Włoch* pociągnęli. W *Lantowany* spodziewano się jeszcze 8,600 ludzi — W *Lantowany* *mages*, łzami się zalała cała dywizya starych żołnierzy, kiedy, po wysłuchaniu, w największą szę cichosci, wyroku króleskiego, rozpuszczeni nie ich nakazującego, broń składali i ostatni raz chorągwie swoje salutowali. W innych miéyscach z przyczyny zaległego żołdu rozruchy zaszły. — *Wanda* białą kokardę z zieloną obwódką przyjęła. — Gazety paryżkie ciągle jeszcze zbuntowanie się załogi *strasburskiej* spokojnem powstaniem nazywają, pochwałami dla niej szafują i dowodzą, że *Francuzi* i tylko zdolni są do zrobienia podobnego powstania. „

Gazeta *Korrespondenta hamburskiego* zamieściła z *Paryża*, pod 19 września: „Ciągle tu jeszcze w dręczący zostajemy niepewności co zechcą uczynić mocarstwa względem wewnętrznego stanu *Francyi*. Mają nas zostawić wszystkim namiętnościom naszym, dla tego, że chcą powazać udziałność naszą; albo użyją dzielnych środków dla zbawienia wściągienia apostołów nieporządku, bezładu i zniszczenia? Głębcy politycy cudzoziemscy rozumieją, że łagodność i pobłażanie powtórnieby zaszkodzić mogły pokojowi *Europy*. Dwa gabinety zupełnie się w tym punkcie zgadzają. Zostaje część wojsk sprzymierzonych we *Francyi*; ale wiele innych rzeczy nie rozstrzygnięto ostatecznie. Wszyscy dobrze myślą, że *Francuzi* niczego się bardziey nie lękają nad to, żeby niepodpaść znówu pod jarzmo topor rewolucjonistów.

Na przedstawienia nalegające, które kilku stron, względem zwrotu dawniej wydanych pieniędzy i nałożonych kontrybucyj uczynione były, nastąpiła odpowiedź ze strony, której się to tyczy. Któżby się spodziewał! że znaczne zaległości summy przez *Bonapartego* dawniej nałożonych, nie są jeszcze opłacone; że wiele kontrybucyj przez *Bonapartego* naznaczonych, nie weszło; i że wszystko za wynagrodzenie służyć może.

Mówią, że P. *Chateaubriand* oczekuje tylko blizkiego otwarcia obu Izb, dla publicznego oskarżenia *Fouche*.

Część wojsk sprzymierzonych rozkłada się teraz na zimowe leże we *Francyi*. — Temi dniami dawał Xiażę *Wellington* wielki biad, na którym znajdowali się Xiażę *Fryderyk Oranii*, Xiażęta *Metternich*, *Wrede*, *Talleyrand*, *Lord Castlereagh* &c.

Monitor, zawiera dokładny opis wielkiej rewii wojsk rossyjskich pod *Vertus*. 200,000 ludzi, pod wodzą Marszałka, Xiażęcia *Barclay de Tolly*, poszły były do *Francyi*. 100,000 ludzi postępowało naprzód, pod dowództwem Jenerała Hrabiego *Wittgenstein*; Jenerał *Benning* był gotowy wyruszyć w 60,000 ludzi; a 70,000 gwardyi i wojsko odwodowe również już powołane były. Koniec pano

wania *Bonapartego* i powrót Króla do *Paryża*, uczyniły niepotrzebnymi dalsze przygotowania. Francuzów odtąd uważano już za przyjaciół; a całą baczość zwrócono na przytłumienie fakcyy. Przy pomienioney wielkiej rewii byli także obecni Król Pruski, Xiążę *Wellington &c.* Znajdowało się na niej 136 batalionów i 168 szwadronów, oraz 600 dział. Tylko Korpus Jenerała *Langérona*, wynoszący 35,000 ludzi, nie był na tej rewii.

D. 15 t. m. zastrzelił się tu oficer *Chamont*, który z poleceniami od wojska *Lorry* był przystany. — *Savary* i *Lallemant* przybyli już na wyspę *Maltę*. — Król mianował 36 półkowników legijonowych, a 12 do regimentów jazdy. — Pewny Półkownik angielski, który się postępowaniem swoim odznaczył w bitwie pod *Waterloo*, jechał niedawno z familią swoją, z *Dublinka* do swojej wioski. W tym zawołało kilku ludzi na goścince, że osu pojazdu jego pękła, i że się wkrótce pojazd wywróci. Kazał więc zatrzymać, a familija jego wyskoczyła prędko z pojazdu. Tu się okazało, iż ostrzeżenie to było tylko podstępem, w celu dopięcia ułożonego uwiezienia. Młody oficer uchwycił piękną młodą córkę półkownika, wsiadł z nią do przygotowanej kolaski pocztowej i zniknął z oczu.

W *Caen* kilku lekkomyslnych pozwoliło sobie śpiewać piosnki o *Bonapartym* i krzyczeć: *niech żyje nasz cesarz!* Ale Marszałek, Xiążę *Blücher*, nie lubi żartów w podobnych rzeczach. Kazał natychmiast krzykaczów tych pójść i zaprowadzić do *Prus*, gdzie przez pięć lat do robot w twierdzach użyci być mają.

Paryż, 21 września. Pewna jest, pisze *Journal de Paris*, że ostateczne warunki ze strony mocarstw sprzymierzonych, względem mającego nastąpić nowego traktatu pokoju z *Francją*, podane zostały Rządowi francuzkiemu. Spodziewają się, iż ministrowie francuzcy przed końcem tego miesiąca, po otwarciu Izb, odpowiedź na nie podadzą, i że wiadomość o ważnej tej okoliczności obu Izbom udzieloną zostanie. O ustąpieniu części krajów nie ma już mowy: zdaje się jednak, iż mocno nalegają o to, iżby twierdze pograniczne przez oznaczony przeciąg lat osadzone zostały.

Ze wiele już postanowień uczyniono względem wypłacenia kontrybucyi pieniężnej, i że na potrzeby obcych wojsk rekwiizycye podpisane i wskazane zostały, to należy i wypada z porządku rzeczy: atoli pogłoska, że 10 czyli 17 września wszystko ostatecznie ułożone i podpisane zostało, jeszcze się do tego czasu nie potwierdziła. Gdyby pokój ostatecznie był podpisany, ustałby też natychmiast rozlew krwi, który dotąd przy oblężonych twierdzach zachodzi. Nie mówią nic jeszcze o wyjeździe ztąd ministrów zagranicznych.

Dnia 3 odbył Król Pruski rewiją 25,000 ludzi wojska swego. Obadwaj Cesarze wyjadą ztąd pojutrze, a Król Pruski d. 24 t. m.

Dniem przed otwarciem obu Izb, w nie-

działę d. 24 t. m., odprawi się religijna uroczystość. N. Pan uda się z domem swoim, parami i deputowanymi do kościoła metropolitalnego, gdzie będzie uroczyste nabożeństwo do *Ducha ś.*, prosząc o natchnienie i opiekę niebios nad obradami reprezentantów, którzy powołani są do chwały wspierania Króla w dobroczynnych zamiarach jego dla poddanych. Król wydał w tej mierze d. 18 t. m. pismo do jeneralnego wikaryusza dyecezyi paryzkiej, w którym wyrażono: „*Big, którego wszechmocną potęgę uznaliśmy w wypadkach, powracających nas życzeniem i miłości ludów naszych, obdarza też nas potrzebną przezornością, do madrego nad nimi panowania. On jedynie tylko, może nam udzielić tego ducha przezorności i dobrej rady, dla osiągnięcia zamioru, do którego zawsze dążymy, to jest: uczczeniowania naszych poddanych. Postanowiliśmy przeto błagać Go usilnie, iżby szczególnie nam jej udzielił w tej chwili, kiedy obie Izby zwołujemy. Zlecamy więc, iżbyście nakazali publiczne modły, a następującej niedzieli solenną mszą z nabożeństwem do Ducha ś. odprawić kazali &c.*”

Półki trwać będą posiedzenia obu Izb, ciągle odbywać się będzie 48 godzinne nabożeństwo, we dwóch zawsze naprzemian kościołach stolicy.

N. Cesarz *Rossyyski* zalecił, iżby mu podana była lista wdów, sierot i chłopów, w *Alzacji*, których wioski podczas wojny zburzone zostały. Wieśniacy, którzy chcą przenieść się do *Krymu*, otrzymują wsparcie i pasporty do tego kraju.

Bonapartysty tu rozgłosili, że eskadra amerykańska odebrała *Anglikom* na morzu *Bonapartego*.

Lord Moira, teraźniejszy gubernator angielski w *Indyach wschodnich*, przewyższa w przepychu i rozrzutności wszystkich poprzedników swoich. W podrózach towarzyszy mu liczny orszak mężczyzn i niewiast, a do przewożenia sprzętów i potrzeb podróżynych prowadzą za nim więcej 800 wielbłądów i 300 słoniów.

Zawczesna jest pogłoska, że traktat handlowy z *Anglią* zawarty już został. — *Bawaryja*, *Wirtemberg*, *Baden* i inne kraje niemieckie otrzymają także część nałożonej na *Francję* kontrybucyi.

W gazecie berlińskiej czytamy z *Paryża*, pod 22 września: „Gazeta *Journal de Paris* donosi, że exminister *Fouché* opuścił już d. 20 swój pałac. Następca jego, którym podług wszelkiego podobieństwa będzie *P. Angles*, jeszcze pałacu tego nie zajął. Exminister ma być mianowany przez Króla, posłem przy dworze Króla saskiego. — Jeden tylko *Monitor* nie pisze o tej odmianie, o której gazeta *Journal des Debats*, z dodaniem naostatku tej uwagi uwiadamia, że sciesnienie wolności druku jest przyczyną, iż prędkiej o tém nie doniosła. „Xiążę *Otranto* nie jest już ministrem, jest to zwięzłe wyrażenie pomienioney gazety.

Gazety paryzkie, doniosły o oddaleniu

P. *Fouché*, dają teraz stosownie do ducha, którym się powodują, uwagi swoje nad byłym ministrem. Gazeta *Journal Général* (która mu był swój winna) mniema: „że wypadek ten oddawna będąc przewidziany, żadnego dalszego interessu za sobą nie wzbudzi: gdyż teraz ciekawość powszechna zaspokojoną już została. *Fouché*, jak wiadomo, jest człowiekiem, bez którego łatwo się obeysdź można; cała jego zasługa w tém się zawierała, że w pierwszój chwili potrafił omamić powszechność, iż on niezbędnie jest potrzebnym. „*Journal de Paris* broni jego sprawy: „Nie można wątpić, mówi ta gazeta, że Król na jego miejsce godnego wybierze następcę; ale czyliż za tém idzie, iż liczne jego usługi, w niepamięć pущzone być mają, a nade wszystko te, które, zapobiegając tylu nieszczęściom, uczynił? „(Gazety angielskie mieniły go jedynym człowiekiem, któryby wszystkie partye do poddania się prawom przywieść potrafił, i że za jego oddaleniem cała budowa konstytucyjna runie jednym razem, a zawziętość partyi ze wszystkich stron z największą gwałtownością wybuchnie.) Główniejszą zaś przyczyną usunięcia się *Fouchégo* jest to, iż obie Izby, zaraz po ich otwarciu, miały uczynić wniesienie, iżby między członkami nie znajdował się żaden z królobójców *Ludwika XVI*. Minister wojny usuwa się dla tego, że nie znajduje smaku w teraźniejszej organizacji wojska.

D. 20 t. m., konferował Król przez całą godzinę z Xięciem *Talleyrand*: potem prezydował na radzie ministrów, od godziny 2 do 4tej. Tegoż dnia Ministrowie mocarstw sprzymierzonych podali Rządowi francuzkiemu notę, w której zawierają się ostateczne warunki ich układów względem nowego traktatu pokoju z *Francją*, do którego zawarcia mianowani już są pełnomocnicy, tak ze strony sprzymierzonych, jako i *Francyi*. *) Pracują też około zawarcia traktatu handlowego między *Anglią* i *Francją*. — W pałacach Monarchów sprzymierzonych czynią się przygotowania do blizkiego wyjazdu.

Dnia zogo przybyli Hrabia *Artezji*, Xiążę *Angouleme* z małżonką swoją i Xiążę *Berry*, z *Rambouillet* do *Paryża*. — Wojska sprzymierzone opasały znowu miasto *La Fere*. — Część wojska angielskiego, które obozem rozłożone było wzdłuż *Sekwany* na polach *elizejskich*, oddaliło się o trzy godziny drogi od *Paryża*. *Rezsza* wkrótce także wyruszy. — Pruski gubernator *Paryża*, *Baron Müffling*, ogłosił, że na mieszkańców bulwaru *koblenskim* zwanego, nałoży codziennę kontrybucyę po 2,000 fr., póki zabójca Anglika *Kean* odkrytym nie będzie.

Ze we *Francyi* dotąd jeszcze wielka niespokojność panuje, okazują to poniższe wyjątki z dzisiejszych gazet paryzkich, mimo usilnego ich starania o ukrycie rzetelnej prawdy.

*) Ze strony francuzkiej, Xiążę *Talleyrand* i Xiążę *Dalberg*; od *Austrii*, Xiążę *Metternich* i *Baron Wessenberg*; od *Rossyi* Xiążę *Razumowski* i Hrabia *Capo d'Istria*; od *Anglii*, *Lord Castlereagh* i *Lord Stewart*; od *Prus*, Xiążę *Hardenberg* i *Baron Humboldt*.

Jeszcze na początku teraźniejszego miesiąca, nosili żołnierze w *Besançon* kokardy trójkolorowe, ukrywali je pod białymi na swoich kaszkietach, albo też żadnych nie przypinali; znaleziono także u wielu żołnierzy ukryte orły *Bonapartégo*. Policya skazała wiele osób na surowe kary, za to, iż podczas nabożeństwa, na którym odprawiano modły za Króla, wdzierały się do kościołów i przerywały nabożeństwo. W *Paryżu* zaś rzucano kamieniami na tych, którzy śpiewają piosnki przeciwko *Napoléonowi*. W *Montpellier* skazano dwie kobiety na więzienie i karę pieniężną, za to, iż na placach publicznych zachęcały do buntu i przeciwko Rządowi obelżywe słowa miotaly. Za podobny występki, również ukarany został jeden z oficerów abszytowanych.

Adjutant Jenerała *Moreau*, Półkownik *Rapatel*, mianowany został półkownikiem legionu *de l'Arriege*.

Cała droga od *Melun* do *Dijon*, kędy Monarchowie przejeżdżać będą, osadzona jest wojskami austriackimi i niemieckimi, a załogi w *Sens*, *Joigny* i *Auxerre* znacznie powiększone zostały. — Rossyjski Półkownik *Kochius* sprawuje ciągle obowiązki swoje w *Paryżu*, jako Rossyjski Komendant placu. — Wszyscy sprzedający po ulicach gazety, którzy więcej obwołują, jak tytuły i nieco treści tychże gazet, bawiają imani i więzieni. — P. *Bignon* wydaje pismo przeciwko nowemu dziełu Arcybiskupa *Mechlińskiego de Pradt*. — Gazeta *Goniec Wieczorny*, przed kilką dniami, zamiast zapelnienia całej strony jedney, wydrukowała tylko te słowa: „Kommissya cenzury przystąpiła już do sprawowania urzędu swego. „Gazeta ta na rozkaz Gubernatora paryzkiego, Jenerała *Müffling* zniesioną, prassy do *Sekwany* wrzucone, a redakcyja surowo ukarana została.

Dalej czytamy w tej gazecie, z *Paryża* pod 24 września: Wyrokiem Królewskim, z d. 22 t. m., otwarcie obu Izb odłożono na poniedziałek, dzień 2 października. Tegoż dnia i dniem wprzód opuszczają *Paryż* Monarchowie sprzymierzeni.

P. *Fouché* miał wczora wieczorem opuścić *Paryż* i wyjechać z sekretarzem legacyi *Fabey*, do *Drezna*. — Mocno się tu nad tem zastanawiają, że przed samem otwarciem Izb wszyscy ministrowie uwolnienia od obowiązków żądają.

Podług Kuryera londyńskiego, marszałkowie *Oudinot* i *Macdonald* do *Paryża* przyjechali.

N I E M C Y.

Czytamy w gaz. wied. *Oester. Beob.* d. 14 wrzes. W. X. J. *Katarzyna*, W. X. *Oldenburgská*, do *Frankfortu* nad *Menem* przybyła.

D. 15 tamże przybył z *Paryża* Xiążę *Radziwiłł* i poseł angielski przy dworze *Suttgartskim*, P. *Brook-Taylor*, z *Londynu*. — Podług gazet frankfortskich, pod 21 paździer., Marszałek Xiążę *Barclay de Tolly* do tego miasta jest spodziewany: podług innych gazet już przybył. — Dnia 17 września do *Manheimu* przybyło wiele oficerów rossyjskich z korpusu jenerała *Langerona*: oficerowie ci nie wiedzieli o rozkazie, żeby się wojska ich strzymać miały. Przechod woysk tego korpusu do czterech tygodni má się przeciągnąć. Przez cały ten czas Jenerał *Langeron* ze sztabem w *Manheimie* zabawi. W dniach 21 i 22

DODATEK

zaczęły już woyska rossyyskie przez to miasto na powrót przechodzić. d. 22 dubeltowy mieli tam kwaterunek mieszkańcy. Podług doniesienia z *Worms*, N. Cesarz Jmć *Rossyyski*, na potrzeby powracających woysk swoich przez *Alzacyę*, rozkazał brać zboże z zapasow magazynowych, a to na przełożenie jeneralnego Intendenta *Kankryna*. Mieszkańcy *Alzacyi* uwielbiają to nowé dobrodzieystwo dla ich kraju wyświadczone. — D. 20 września umarł w *Dreźnie*, Minister konferencyi, rzeczywisty radca tajny *Zeschau*, w 75 roku życia. Zaczął on na wyższych urzędach służyć krajowi swemu i oyczyźnie w roku 1766. a od r. 1807. kiedy wszedł do ministerium, wielką gorliwość, pilność i z rostopnością wierność okazał. — Król saski skasował w *Lipsku* urząd politycznego cenzora w roku 1811 ustanowiony. Od d. 1 października cenzura w *Lipsku* uniwersytetowi i władzom miejscowym powierzona zostanie. — Podług Korresp. hamb., Xiążę *Bassano* przez *Memingę* przejeżdżał. — Przeciwno wprowadzeniu Jezuitów do kantonu *Solothurn*, tamteysi professorowie i rada stanu oświadczenie uczynili. — Baron *Stein* pojedzie na sejm związku niemieckiego ze strony pruskiej. Nie ma pewności, czy sejm zbierze się na pierwszy listopada. — Xiążna *St. Leu*, małżonka *Ludwika Bonapartego* w *Genui* przebywa. — Powracające woyska saskie, d. 26 przez *Hanau* przechodziły.

A U S T R Y A.

Gazeta berlińska donosi z *Wiednia* pod 21 września: „Arcy Xiążna *Marya Ludwika* podpisała dnia 14 t. m. akt dyplomatyczny, przez który zrzeka się w imieniu swoim i syna swego, wszelkich praw do korony francuskiej. Nosić będzie na przyszłość tytuł Arcy Xiążny Austriackiej i Xiążny *Parmy*, Cesarzkiej Wysokości, a syn jej tylko Xiącia dziedzicznego *Parmy*.

W gazecie lwowskiéj czytamy: z *Wiednia* 28 września. — Podług nadeszłych tu urzędowych wiadomości, powraca znów z *Francyi* do krajow austriackich, 19 batalionów piechoty cesarskiej, które między 10tym i 14tym października weyda w granice austriackie. — Od niejakiego czasu zaciągają na straż w stolicy tutejszéj półki lombardzkie, którym się tu teraz więcej podoba, jak przed kilką miesiącami; wtedy prawie codziennie zachodziły sprzeczki z obywatelami. Były Włoski Minister wojny, a terażniejszy Jen. dywizyi *Fontanelli*, bawi tu ciągle, jako Dowódzca tego woyska, i miał już kilka razy zaszczyt odbywania służby przy Cesarzowej Jeymości, która mu wiele względów okazać raczyła. — Jener. *Lechi*, osadzony jako więzień stanu w twierdzy Węgierskiej *Temeswarze*, nie został dotychczas jeszcze wypuszczonym na wolność, lubo Arcy-Xiążę *Jan*, podczas bytności swojej w *Medyolanie*, mocno się za nim miał wstawiać.

W Ł O C H Y.

Gazeta paryzka, *Journal des Debats*, umieszcila wyjątek z listu pisanego z *Medyolanu*

pod d. 8 września: „Ciągle czynią się przygotowania na przyjęcie Cesarzowej naszej, która przybyciem swoim do naszego miasta poprzedzić ma na czas niejaki Najjaśniejszego małżonka swego — We Florencyi także robią się przygotowania do blizkiego wyjazdu dworu. W. X. J. Toskański chce być obecnym w *Medyolanie* w czasie przybycia Cesarzowej Jyemci. — Zaciąg popisowych dla dopełnienia korpusow austriacko-włoskich z spospiechem się odbywa i żadnych nie doświadcza trudności. Z tutejszego głównego magazynu ustawicznie wozami prowadzą mundury i amunicyą do zasobów w różnych miejscach królestwa, dla ubierania i uzbrajania znaydujących się w nich popisowych. — Odebrano rozkaz, na nowo rozpocząć roboty około warowni *Placencyi*. — Mówią tu powszechnie o związku Monarchów Włoskich. Chociaż ze wszystkiego zdaje się okazywać, że miejscem seymu będzie *Medyolan*, i że Prymas, którego dostojność do Austriackiego domu przywiązana ma być, pobyt swój tamże mieć będzie; dwór jednak Rzymski wielkie robi starania, iżby miejscem seymu i rezydencyi Prymasa było miasto Rzym. — Do fałszywych należy pogłoska przez stronników rozniesiona, że eskadra amerykańska odebrała *Napoléona Anglikom*, w czasie płynienia jego do wyspy *ś. Heleny*. — Piszą z *Lukki*, że municypalność tego miasta prywatnie prosiła Królowey *Maryi Ludwiki Hiszpańskiej*, dla której kongres Wiedeński panowanie tego kraju przeznaczył, czyliby przed swoim wyjazdem do *Bononii* nie raczyła przyjąć deputacyi i poselstwa, przeciwną otrzymała odpowiedź. Pani ta zabawiwszy pięć dni w *Bononii*, wyjechała do Rzymu dnia 3 września. — Oyciec *ś.* zniósł wszystkie zakłady instrukcyi publiczney, ustanowione przez rząd dawniejszy: nawet przed końcem roku szkolnego odprawił profesorow i uczniow, którzy nie byli z państw jego. — Donoszą z *Bononii*, że Hrabia *Aldini*, dawniejszy Minister Sekretarz Stanu byłego Królestwa Włoskiego, jechał przez to miasto z *Wiednia* do Rzymu. Powszechnie rozumieją, że on ma polecenie od Dworu Austriackiego, które wyłącznie ściąga się do interessow prowincyi, które powróciły pod panowanie Oyca *ś.* — Przed kilką dniami w *Medyolanie* obywatel jeden przechodząc mimo kramki tandetnika pewnego, postrzegł stary zakurzony obraz, i kupił go za 12 lir. Po oczyszczeniu poznano, że to było najpiękniejsze dzieło *Corregego*. Wystawia on rzecz z historyi świętej. Mnóstwo teraz schodzi się znawców dla oglądania z podziwieniem wielkiego dzieła sztuki. Umiejący znać i cenić szacują ten obraz 50,000 franków.

A N G L I A.

Gazeta *Korrespondenta hamburskiego* zawiera z *Londynu*, pod 23 września: „Na miejscu Lorda *Moir*, z którego nie zupełnie są kontenci, ma wkrótce zostać jeneralnym Gubernatorem bengalskim Lord *Melville*. *Calais* osadzone teraz wojskiem angielskiem. Toż samo ma nastąpić i z *Dunkierką*. — Hiszpański Jenerał *Morillo* udał się, dla otrzy-

mania więcéy broni i amunicyi do *Jamaiki*, gdzie też dom jeden handlowy zawarł z nim umowę na ich dostarczenie. — Donoszą z *Cork*; że w hrabstwie *Lipperrary* mocne znowu wybuchnęły rozruchy, i że się liczne kupy łotrow uzbrojonych snują, i wszelkich niegodziwości dopuszczają. Woz pocztowy z *Cork* zrabowany, a część eskorty zamordowaną została. Kapry amerykańskie wspierają rokoszanów w *Marlagene &c.* Brzegi prowincyi *Kortgeny* ogłoszone zostały, przez hiszpańskiego Jenerala *Morillo*, w stanie oblężenia. — O wszystkich okrętach floty *Jamaickiej*, prócz 8. doszły już wiadomości. — Xiażę *Orleamu* wyjechał wczora do *Paryża*. Król Francuzki wezwał go, izby się znajdował przy otwarciu posiedzeu obu Izb, gdzie też względem teraźniejszego ministerym francuzkiego postanowiono bydz ma. — W. Xiażę dziedziczny *Mecklenburg - Stoltz* na wezwanie Króla Pruskiego, wyjechał ztąd do *Paryża*. — Między dworami *madryckim* a *lizbońskim*, podług gazet nazyc, porozumienia zayszd miały. — Mielismy wielką suszę tego lata. Trawę wszędy prawie wypaliło, ztąd karmu dla bydła wielki niedostatek. W *Portugal* i podobneyze doznawali suszy, tak, ze wiele studni, w *Lizbonie* wyschło. — Nadzwyczajne tego roku odmiany powietrza ukazały się także w *Ameryce*. D. 7 sierpnia był tak mrozy mroz w *Quebecku*, że ogórki kawony, groch i inne ogrodowiny uclerpiały. Nazajutrz znaleziono w wielu miejscach lód, a mroz równie dotknął doliny i wzgórza — Kompanja *wschodnio indyjska* zatrudnia się teraz wysyłaniem rakiet kongrewskich do *indyj wschodnich*. — W *nowym Orleanie* Jenerał *Jackson* zastrzelony został przez półkownika *Benton*.

Podług gazety *londyńskiej Courier*, wojska angielskie i pruskie zostaną na leżach zimowych we *Francyi*. Nie mają one mieszać się do żadnych wewnętrznych zaburzeń krajowych, tylko jedynie obecność swoją ograniczyć na zapewnieniu wypłat pieniężnych. Z tegoż względu uwalniają dla nich twierdze pograniczne. — Przewidują, iż w Izbie Reprezentantów, króra się składa w większej części z Konstytucjonistów, żywe zachodzie będą rozprawy, przeciw ministrom, którzyby się wprzódy od obowiązków nie oddalili. P. *Chateaubriand* czeka tylko na otwarcie Izby, aby przeciwko nim mógł powstać. — Wiele korpusów francuzkich wzbrania się teraz rozeyść, pod tym pozorem, że wprzódy żołd załagły chcą odebrać. — Xiażę *Bourbon* nie odebrał jeszcze wezwania, iżdy do *Paryża* powracał. — *Sir James Yeo* wyjdzie pod żaglę, w miesiącu październiku, z fregatą *Inconstant* i wielą mnieyszymi statkami ku brzegom *Afryki*, dla zabierania wszystkich okrętów, któreby chciały handel niewolnikami prowadzić, albo go rzeczywiście prowadzić.

Podług gazety, *Oester. Beob.*, przybył do *Londynu* okręt, który na wodach *Madery* spotkał okręt *Northumberland*. *Bonaparté* w dobrém znajduje się zdrowiu: dzień cały z maytkami rozmawia, a wieczory na grze przy stoliku przepędza.

AKTA KONGRESSU WIEDENSKIEGO.

(z Gazety *petersburskiej, le Conservateur Impartial* — Ciąg dalszy.)

Dawniejsze posiadłości austriackie.

93 Skutkiem zrzeczeń, zawarowanych przez traktat paryzki, dnia 3. maja 1814, mocarstwa, podpisujące niniejszy traktat, uznają N. C. J. Austriackiego, jego potomków i następców za prawych panów krajów i ziem, które ustąpić zostały, bądź całkowicie, bądź cząstkowie, traktatami zawartymi w *Campo Formio* 1799; w *Lunewillu*, 1801; w *Presburgu*, 1805; przez kowenją dodatkową w *Fontainebleau*, 1807; i traktatem *Wiedeńskim*, 1809; a do których krajów i ziem posiadania J. C. K. A. M. przez wypadki ostatniey wojny powrócił: jakoto: *Istrya* równie *austriacka*, jak i dawniejsza *wenecka*; *Dalmacya*; wypy dawniey *weneckie* na morzu *adryatyckim*; zatoki *Cattaro*, miasto *Wenecya*, ciastyny, oraz, prowincye i okręgi na lądzie dawniejszych stanów *weneckich*, na lewym brzegu *Adigi*, księstwa (duché) *medyolańskie* i *mantuańskie*, księstwa (principauté) *bryzeńskie* i *trydentskie*, hrabstwo *tyrolskie*, *Voralberg*, *Frioul* *austriacki*, *Frioul* dawniejszy *wenecki*, ziemia *Montefalcone*, rządzwo i miasto *Triest*, *Karniola*, *górná-Karyntya*, *Kraacyd* na prawym brzegu *Sawy*, *Fiume* i pobożcze *węgierskie*, tudzież powiat *Kastua*.

Kraje przyłączone do monarchii austriackiej.

94 J. C. K. A. M. przyłączy do swojej monarchii, dla posiadania przez siebie i swoich następców w zupełney własności i tudzieności: 1. Oprócz części lądu stanów *weneckich*, o których wspomniano w artykule poprzedzającym, inne części tychże stanów, jakoteż wszelkie inne terytoryum, położone między rzekami *Tessin*, *Po* i morzem *adryatyckim*. 2. *Doliny Valteline*, *Bormio*, i *Chiavenna*. 3. Terytorya, które składały dawniey *rzeczpospolitą raguzańską*.

Granice austriackie we Włoszech.

95 Stosownie do postanowieu w poprzednich artykułach, granice państw J. C. K. A. M. będą:

1. Z państwami J. K. J. *Sardyńskiego* takie, jak były dnia 1 stycznia 1792;
2. Z państwami *Parmy*, *Modeny* i *Guastali*, koryta rzeki *Po*, linija przedziela poydzie biegiem tej rzeki.
3. Z państwami *Modeny*, też same, jakie były dnia 1 stycznia 1792.
4. Z państwami papiezkiemi, biegi rzeki *Po*, aż do uścia *Goro*.
5. Ze *Szwajcaryą*, dawną granicą *Lombardyi*, oraz granicą, przedzielającą doliny *Valtelline*, *Bormio* i *Chiavenna*, kantony, *Gryzoński* i *Tessyński*. Postanawia się, iż, gdzie koryto rzeki *Po* stanowi będzie granicę, w tych miejscach, choćby jakie zażyły odmiany w biegu tej rzeki, odmiany te, najmnieyszego nie będą miały na przyczynę skutku, co do posiadłości wysp na rzecze tej znajdujących się.

Żegluga na rzecze *Po*.

96 Zasady powszechné przez kongres wiedeński przyjęte, względem żeglugi na rzekach, zastosowane bydz mają i do rzeki *Po*.

Mianowani będą komisarze przez państwa tej rzeki, naydaley we trzy miesiące po zakończeniu kongressu, dla urządzenia tego wszystkiego, cokolwiek ściągac się może do wykonania niniejszego traktatu.

Postanowienia względem Góry *Napoleona* w *Medyolanie*.

97. Ponieważ konieczną jest rzeczą, zachować dla zakładu, znajomego pod imieniem *Góry Napoleona* w *Medyolanie*, środki dopełnienia jego obowiązków, względem swych wierzyteli, zgodzono się, ażeby do-

bra, kapitały i inne fundusze nieruchomości tego zakładu, leżące w krajach, które, będąc częścią królestwa Włoskiego, przeszły później pod panowanie różnych monarchów włoskich, a równie i kapitały tegoż zakładu, w różnych także umieszczone krajach, zostają przyznane dla tegoż przeznaczenia. Dochody Góry Napoleona, nieufundowane i nieoblikwidowane, jakimi są dochody, od zaległości jego długów, albo, innych źródeł, rozdzielone będą na terytoria, z których się składało dawniejsze królestwo włoskie; a rozdział ten wspierać się ma na łącznych zasadach ludności i dochodów. Monarchowie rzeczonych krajów, w przeciągu trzech miesięcy od daty zakończenia kongresu, misją Komisarzów, dla porozumienia się z Komisarzami austriackimi w tem, co się tyczy tej rzeczy.

Komisya ta zgromadzi się w Medyolanie.
(Ciąg dalszy w następujących numerach.)

Nowe Dzieła.

Historyka, tndziez o łatwem i pożytecznem nauczaniu Historii, przez Joachima Lelewela z dewizą, *Felix qui potuit rerum cognoscere causas*. Kosztem A. Ziłkowskiego, w Wilnie w Drukarni XX. Piłarow, 1815, 12. str. 126 przypisané Cienióm Tomasza Husarzewskiego, Historii w Uniwersytecie Wileńskim Profesora.

U Józefa Z. wndzkiego Typografa Uniwer. Wileń. ostatniego dnia p. m. wyszedł 9ty nu-

mer Dziennika Wileńskiego, zawiera w sobie:
1) Cyklopeja. Wyjątek z pieśni IX. Odyssei Homera. Przekład z oryginału greckiego przez Brunona Hrabiego Kicińskiego — 2) Szczęście w kochaniu. Anakreontyk przez Antoniego Chrapowickiego — 3) Do Przyjaźni, wiersz tegoż — 4) Wyrok Palmiry. Anakreontyk przez Stanisława Zukowskiego — 5) Nadzieja. Sen, z dzieła *The Rambler*, Doktora Johnson. Przekład z angielskiego przez M. D. — 6) Pierwsza podróż Rossyan naokoło świata. Wyciąg z niemieckiego dzieła G. H. von Langsdorff przez M. M. Crag dalszy — 7) Co było do tychczas i co jest na przeszkodzie dzwignieniu się rolnictwa w księstwie litewskim; przez F. Parzykiewicza — 8) O pokarmach, napojach i sposobie życia w ogólnosci, we względzie lekarskim, przez J. J. Smadeckiego. Ciąg dalszy — 9) Niektóre zasady nauki przyrodzenia. Pismo do redakcyi przysłane — 10) Słownik języka polskiego przez M. Samuela Bogumiła Linde. Kys tego dzieła przez Profesora Golinskiego — 11) Do redaktora dziennika wileńskiego, list B. Hr. K.

Obserwacje Meteorologiczne w Obserwatorium Wileńskiem 1815 v. r.

Dnia	Wysokość Barometru	Stan Thermometru.	Kierunek Wiatru	Stan Powietrza
29 30. Wrzes.	Naywiększa d 30. 8 3.5 Naymniejsza d 4. 27 8.3	Naywię. d. 4 * 7 Naymniejsz d. 2 0	d. 29. 30 SE. SE. d. 1. 2. SE. SE.	Pochmurne. Pogoda pochmurna
1. 2. 3. 4. Pazd.	Średnia 18 Obs. 28. 0,7	Średnia z 18 * 6	d. 3. 4 SE. SE.	Pochmurne, deszcz

Dozwala się drukować: Z. Niemczewski P. Członek. K. C. — w Drukarni XX. Piłarow.

OGŁOSZENIA

1. Od Komisyyi Wileńskiej prowijantskiego Depo wzywają się chcący wzięć na siebie dostarczenie drewna jednopolanowych sążni 250, za cenę mniejszą od zaproszonej przez wileńskiego obywatela Josiela Szmyłowicza po rubli 17 i kopiejek 75 assygnacyami, s tym, iżby życzący przybywali na liytacyą w terminach iszym dnia 12, a ostatnim dnia 16 terażniejszego miesiąca. Dnia 5 października 1815 roku.
8 klasy Bohomolec.

1. Nr. 17 577. Komisya Sądowa Edukacyyna Gubernii Wotyńskiej, Podolskiej i Kijowskiej w sprawie funduszu Edukacyynego z JOOXX. Stanisławem Senatorem b. Xztwa Warszawskiego dóbr Sieliczowa w Powiecie Nowogrod Wotyńskim; Maksymilianem Kammerherem Komissarzém Komisyyi swęy, miasteczka Krzywina w Powiecie Ostrogskim, Karolem byłym Marszałkiem Powiatu Kowelskiego, miasta Ostroga; Dziedzicami Jabłonowskimi, Sukcesorami n. JOXiążęcia Janusza Jabłonowskiego Kanonika Łuckiego wsi Tupat w Powiecie Kowelskim Dziedzicami, Sukcesorami JOOXX. Jana, Kajetana i Anny z Xiążąt Sapiehów Jabłonowskich Wojewod Bract, Enilią z Xiążąt Sapiehów Jelską w mieście Wilnie mieszkającą — JOXięciem Sapiehą Taynem Konsyliarzem dóbr Uszpola w Powiecie Witkomirskim Dziedzicem — JW. Potockimi Senator Imperii — JW. Soltykami, JW. Maryanną z XX Sapiehów Puzyrzną dobrą swę w Powiecie Wileńskim mającą: Dekretem Sądu swego 1815 r. d 15 maja z N. 1758 i obwieszczeniem pod N. 16406 d 22 lutego r. b. 1815 r. objętey, o zapłaceniu summ trzech, jednej złotych 30,000, drugiej złotych 1000, trzeciej złotych 10,000 po Duchowieństwie za granicę odpadtem z zaciągów JOXiężney Anny z Sapiehów Jabłonowskiej W. B. pochodzących; z prowizjami i wynagrodzeniem wydatków prawnych z dóbr Sieliczowa poszukiwane, na stawienie

się stron, złożenie dowodów i ostateczną odpowiedź dzień 8 listopada 1815 roku pod rygorem w ordynacyi założonym i obowiązkiem ulegania choćby zaocz-nemu Dekretowi naznacza; a dla uwładowienia stron w innych Guberniach mieszkających obwieszczenie niniejsze w gazecie Kurjera Litewskiego umieszczonem mieć chce. — Dan w Krzemieńcu dnia 6 września 1815 roku (podpisano) Kom. Sąd. Ed. Filip Hr. Plater. Pisarz F. Rudzki.

1. Sąd Taxator. Exdywizorski, majątku Lasow, WWJPanow Jana i Teofila Kuleszow Czesnikowiczow, w Powiecie Upitskim położonego. Za Remissą Ziemską Upitską, do tegoż majątku, po spełnionym pierwszym zleżdzie, dla uczynienia satysfakcyi wierzytelom W. Teofila Kuleszy Czesnikowicza, przybyły w terminie 20 7bra tego roku, z obwieszczenia wypadającym. Jurydykcyą swoją do miasta sądowego Poniewieża na dzień 11 8bra terażniejszego roku, przenosząc, w celu ochronienia od amissy uznac się mającey, wszystkich pretensye swe do funduszu W. Teofila Kuleszy stosować mogących, w razie niejawienia onych, w terminie i miejscu powyższym. Przez niniejszą Awizacyą, o konkursie tym dać wiadomość postanowił. Dat. 1815 mca 7bra 20 dnia, w Lasach. Jan Jasieński Grodz. Upit. Reg. i Exd.

1. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski Dekretem remissyynym Sądu Głównego Lit. Wileń. z Departamentu w dniu 7 mca 8bra 1814 roku ferowanym, na usatysfakcyonowanie Kredytorow i pretensorow W. JPana Felicyana Bienkuńskiego Szambelana b. d. pol. przeznaczony, przybywszy w dniu 4 terażniejszego mca października 1815 roku w terminie z obwieszczenia przypa-

dającym do majątności Łubianki w Powiecie Oszmiańskim położoney, w przytomności jawiących się Kredytorów czynność swoją rozpoczął, w zamiarze zaś przybliżenia Kredytorom satysfakcyi i ocalenia masy pod konkurs oddaney od kosztów wypadających, Sąd Taxatorsko Exdywizorski po wysłuchaniu stron rozprawujących się, w przeciagu idącego msca 8bra wziąć ostatecznie do namowy postanawia, żeby więc Kredytorowie i pretensorowie ze wszelką gotowością, bez żadney zwłoki, swoje do masy regulujące się pretensye w tymże Sądzie porządkiem prawnym (pod utratą rzeczy za niejawieniem się którykolwiek strony) objawiali, przez ninieyszą awizacyą zastrzega. Zgodno z Protokółem M. Tallat Rejent G. W. i Exd.

1. Roku 1815 septembra 25 dnia. Niżey podpisany czytając gazety Kuryera Litewskiego w dodatku drugim N. 75 Mińskiej Gubernii Bobruyskiego Powiatu Obywatela byłego Deputata W. Ignacego Hryniewicza, wyraźny na mnie paskwil, że iakobym się nieuzupełnił jemu podług kontraktu, Sądzę za rzecz słuszną usprawiedliwiać się nie przed W. Hryniewiczem, lecz przed publicznością, następnie odpowiedzieć — W. Hryniewicz, nie mając ze mną żadnego kontraktu prócz honorowey umowy, otrzymał w moc oney to wszystko co należało — Wódkę i woły przyioł, zarewersował, i przedawszy onę natychmiast opłacił W. Jozefowi Narbutowi Policmeystrowi Mińskiemu należność, za którą skonwinkowanego procederem, już miał tradować majątek Horbacewicza — Uważyć za tem zechce publiczność, jak W. Hryniewicz daleko krzywdzi niewinność, bo w miejscu powinney wdzięczności za ocalenie jego majątku, publikuje w gazecie Obywatela, który nigdy niemając z nikim procederów, i nie będąc w niczem notowanym zasłużył na złą opinią u W. Hryniewicza ukłaniającego się wyraźnie od opłaty udzielnie za czystym obligiem należney summy. — Dość jest, przekonania otem, kiedy W. Hryniewicz woły i wódkę przyioł, zarewersował, niezwracając przedał, tem samem umową zatwierdziwszy, w pół roku ledwo się obeyrzał, że iakobym ja niestosownie do umowy z nim postąpił — Zastanawia to mię niemało, że W. Hryniewicz, naznacza termin 15 octobra do domowego ułożenia się za czystym obligiem, i awizuje ony w gazecie, jakbym ja był za granicą — Wiadomo W. Hryniewiczowi, że Powiat Rzeczycki jednéy Gubernii jest graniczącym z Bobruyskim, ja będąc Obywatелеm onego, bez publikaty wartbym mieć przynajmniej listowne zgłoszenie się, ile gdy na ilekrotne moje pismem do W. Hryniewicza o opłatę czystey za obligiem summy odezwę, niemiałem honoru żadney otrzymać odpowiedzi. — Niedowiedzie mnie W. Hryniewicz, nic takiego coby się ściagało do nadwergżenia honoru mojego, i w czasie procederu za umową, gdy W. Hryniewicz życzy mieć ony, dowiedę, że więcej zrobiłem jemu przyjaźni i pomocy w interesach tą sprzedażą, nizelibym był potrzebny ony — Ze tedy W. Hryniewicz obarczony mnostwem interessow, i bojąc się skutków opisu swojego, na zajęcie bez sądu majątku, zezwalającego, nie w innym celu podaje publiczności za nieważny własnoręczny rękodany summy dokument, i oświadcza nieopłatę za onym bez konwikcyi, jak w chęci procedowania, i przez to zwłoki doyscia realney należności w poprawę własnych i ciężkich interessow, otem publicznie przez Kuryera Lit. oświadczam, i chociażbym mógł w odpłatę za niewinne oczerzienie, mię wiele na krzywdę W. Hryniewicza

powiedzieć, lecz że podawać publiczności takowe pisma, mnie uczciwie myślącemu, jest hańbą, przeto nietykając honoru jego, to oświadczenie W. Hryniewicza oddaję na uwagę prześwietnéy publiczności. — Obywatel Powiatu Rzeczyckiego, Zastępujący, miejsce Kapitana Sprawnika Rzeczyckiego tegoż Ptu od Korony Assessor Józef Karwowski.

1. Scheda z Exdywizyi Dobr Suwieka WW. Zarankow w Pcie Brasław. położonych to jest ziemi we wsi Makarowka zwaney od Folwarku Gud odłączoney włok z morgow 16 prętow 175 4ma mieszkańcami chatnemi i 4ma kontnikami. Osobno w teyże wsi lasu włoka 1 mor. 9 prentow 209. Prócz tego ieszcze karczma pod folwarkiem Gudami Pohulanka zwana; takowa scheda zesłemu ś. p. Michałowi Mikuckiemu Stolnikowi Xtwa Zmudz: Dekretem Exdywizor. wydzielona, a po nim z prawa naturalnego, na syna jego W. JP. Ignacego Mikuckiego Porucznika woysk pol: spadła, i w jegoż possessyi zostająca, jest do zbycia. Ktoby więc z Kolokatorów chciał takową schedę nabyć, może się udać do mnie pełnomocnego Plenipotentu w mieście Wilnie mieszkającego, gdzie zupełną informacyą w tym przedmiocie powezmie. Dat w Wilnie 1 8bra 1815. Bogusław Białobłocki Adwokat Sądu Gł. Lit Wileń.

1. Drzewka wiszniowe, sliwkowe, topole balsamiczne, bez błękitny i biały do wysadzenia szpalerow, agrest, porzeczeki w najlepszym gatunku, truskawek dużych w trzech gatunkach, tulipany w różnych kolorach; narcyssy, lilye białe do przesadzenia, dostać można u JP. Frobenowey w ogrodzie na popławach pod Nrem 1333 znanym za pomierną cenę, takóz kanarek kurantowy, i szpice do sprzedania. Dat w Wilnie msca oktobra 4 dnia 1815 roku Rozalia Frobenowa teraz Sołocka Majorowa.

1. Józef Karwowski Porucznik b. w. pol. nabywca majątku Markun w Pcie Wilkomier. w Parafii Szatskiej leżącego, wzywa wszystkich Kredytorow byłego Sędziego Z. W. Nowomieskiego a swojego Jurisdatora mających realne pretensye do tegoż Sędziego dla odebrania należnościow z summy przy wybyciu Markun zostawioney. Stanisław Drozdowicz.

1. Lokay imieniem Józef Zapuniaka poddaany wieczysty z dobr Ginęyciszek JW. Józefa Potrykowskiego Marszałka b. Powiatu Trockiego, ze dnia 30 na dzień 31 augu. roku terażniejszego w nocy uciekł, okradłszy pana swego w różnych sprzętach, sukniach, oraz gotowych pieniędzy, przytym sztuccow srybrnych stołowych par sześć, i tyleż łyżek, jakoteż z garderoby syna tegoż JW. Marszałka wiele rzeczy zabrawszy, klacz szerści gniadey z sobą uprowadził, szkod niemało przez kradzież i ucieczkę swoją poczynił — Postać ciała jego jest takowa, sam wzrostu niskiego, lat 23 o urodzenia mający, twarzy siedniawey pociągłej, komplexyi suchy, włosu ciemnego, uczony kunsztu krawieckiego, przezwiał się Zacharewiczem. Ktoby go poścignął, odbierze przyzwoitą nagrodę, w imieniu pana mojego uręczam, i proszę odesłania onego do naybliższej władzy policyinney. Dat 1815 8bra 2 dnia.

Józef Zawadzki Plenipotent.

1. Podaje się do wiadomości, że Józef Łopiński z tego świata zszedł, a Jeśliby znalazł się jaki Sukcessor niech przyjeździe do Kurzeńca pó pozostałą małą ruchomostkę, bo jeśli nie przybędzie za dwa miesiące, więc każe rozprzedać i na ubogie rozdać. Weiss Ekonom.

DODATEK DRUGI

O G Ł O S Z E N I A.

2. W mińskim Guberskim Rządzie przedawać się będzie przez publiczną licytacją opisany za dług stosownie do opisu zakładnego Hrabiego Stanisława Manucego, dla Sukcessorow Hrab. Ostermana majątek nieruchomy w Gubernii Mińskiej Powiecie Boryrowskim łązący, Bieżeńka zwany, z wioskami, a mianowicie: Bohomla, Bieresniowka, Budiłowka, Babcy, Juchnowka, Morgowiec, Miłkonja, Piancy, Firachtmówka, Uskowie, Starakastrelia, Bojarka, Kastrelia, Zaścianki Gordzinka, Zabrodki, Kalnik i Uborka. W którym to majątku znajduje się rzeczywiście domów włościańskich 319, Włościan dusz męzkich 1072, a żeńskich 1082, z należącymi do tegoż majątku w różnych uroczyszcach gruntami. Roczne zaś dochodu wyliczono 11,000 rubli assygn. Na takową sprzedaż naznaczają się terminy w dniach r. t. 1815, pierwszy 15 nowembra, drugi 16 decembra, a trzeci ostateczny dnia 15 stycznia 1816 roku. Chcący kupić takowy majątek, mają przybywać do pomienionego Rządu sami, albo umocowani ich Plenipotenci, na terminy dla licytacji przeznaczone. Dnia 22 septembra 1815 roku, Sekretarz Demijan Czernieiew.

2. W skutek Dekretu remissyjnego w Sądzie Głównym 2go Departamentu, Gubernii Mińskiej w roku 1814 8bra 5 dnia zapadłego, Sąd zjazdowy do exdywizji dóbr Puchowicz aktorstwa W. Piotra Frybessa Sędziego Ziemi wschowskiej w Powiecie Ihumeńskim Gubernii Mińskiej położonych, dla uczynienia satysfakcji jego wierzycielom przeznaczony, w roku teraźniejszym 1815 w dniu 20 miesiąca february do rzeczonych dóbr do folwarku Markowczyzny attynency Puchowickiej zjechałszy i Sady swe zareassumowawszy, tak pomiare rzeczonych dóbr jakoteż inwentaryą, oraz dalsze w stosunku do Dekretu remissyjnego postanowiwszy wyroki, sądy swoje do powtórnego zjazdu w roku tymże 1815 9bra 25 dnia v. s. odroczył, a z tym się uwiadamia wszystkich wierzycieli i różnego tytułu pretensorow zeszłego Piotra Frybessa Sędziego Ziemi wschowskiej i jego Sukcessorow, tak w kraju Imperyi Rosyjskiej znajdujących się, jakoteż za granicą gdziekolwiek będących, iżby na dzień rzeczony 25 9bra edwołanych Sądow, z pretensjami swemi i dowodami na nie służącymi do przerzeczonych dóbr Puchowicz, w Pcie Ihumeńskim Gubernii Mińskiej leżących jawili się, pretensyow swych probowali, sub ammissione przez niniejszą awizacyą ostrzega. Dat. roku 1815 febr. 26 dnia. Franciszek Woiciechowski Prezydujący S. Z. Ptu Sługo. Edward Wańkowicz Sędzia Ziem. Miński i Exdywizor. Felix Tracewski Sędzia Ziem. Borys. i Exdywizor.

2. Sąd Taxatorsko Exdywizorski na rozdział funduszu i usatysfakcyonowanie wierzycieli zeszłego Thedusza Mackiewicza Oboźnego Mściławskiego, Dekretem remissyjnym Sądu Ziemskiego Wiłkom. w roku 1811 julii 27 dnia zapadłym destynowany, w témże roku na dniu 14 8bra w pierwszykrotnym zjeździe pod Stannością stron ułatwił akcessoryjne kwestye pierwszemu zjazdowi właściwe, w kontynuacyi jakowego, dzieła za wydanym obwieszczeniem, powtórnice Sąd zebrałszy się racją nieuskućnienia pierwszego Dekretu wyrokiem swym

w dniu 25 7bra idącego roku nastalym iterum satysfakcyą swojemu Dekretowi we wszystkich nakazawszy — Termin normalny na oczewiste sprawy rozsądzanie dzień szósty miesiąca decembra teraźniejszego 1815 roku przeznaczył, w takowym czasie do miasta Powiatowego Wiłkomierza, że Sąd zbierze się i oczewistym rozbiorem dzieła zajmie się, o tém po trzykrotnie w gazecie Kuryera Litewskiego, kogo interessować może, zawiadomić postanowił. Dat w Wiłkom. roku 1815 miesiąca 7bra 25 dnia. Onufry z Klimonta Klimowicz Sądu Gran. Prezydent Exdywizor. Józef Kozakowski Prezydent b. Grodz. Ptu Wiłkom. Franciszek Xawier Rychlik Prezydent Sądu Grodz. Wiłkom. Exdywizor.

2. Niżej podpisany, za Dekretem Ziemskim Wileńskim w roku 1802 msca 8bra 15 dnia, między JPP. Turłajem Stolnikowiczem Trockim, Francessonami Kapitanami, Józefem i Maryanną Horbatowskiemi Komornikami zapadłym, summa zł. Pol. 2,150 lokowana u niżej podpisanego została, do której summy za obligami JPanów Horbatowskich na summe złch Polch 2,860 wydanemi urosił pretensyą zeszły Xładz Sylwester Rożewicz, itę summe zaarrestował i Dekreta akcessoryjne w Ziemstwie Wileń. użyskawszy, żyć przestał; prócz tego dalsi Kredytorowie areszta na tę summe pozakładali, gdyby więc jawili się do Sądu Ziemskiego Wil. takowi Kredytorowie: jakoteż Sukcessorowie tegoż Xdza Rożewicza pod upadkiem swych pretensyi uwiadamia. Dat roku 1815 msca 7bra 30 dnia. Symon Orłowski Dworzanin b. S. L. Adwokat Ptu Wileń.

2. Antonina Orwidówna, Porucznikówna byłych woysk pol. kończąc edukacyą january 28 d. w roku 1816 w Klasztorze Panien Wizytek Wileńskich, posiadająca język francuzki i tłumaczenie niemieckiego, umiejąca grać na fortepianie, różne roboty tamborowania, haftowania i rysunki, sama w wieku młodym, pełna skromności, mogąca prowadzić dobremi skłonnościami młode, Panny i z swego temperamentu mogąca podobać się ich Rodzicom, oświadczając ochotę do edukacyi dzieci. Którzyby Rodzice lub Opiekunowie potrzebowali, w początku miesiąca january 1816 roku raczą uczynić odezwę do Klasztoru Panien Wizytek Wileńskich, dla wzajemnego zapewnienia się.

2. Podaje się do wiadomości, że z majątności W. Jana Tuhanowskiego Sędziego Normalnego Ptu Nowogr. Smolczyce zwanej, w Gubernii Grodzień. Powiecie Nowogr. leżący, w nocy ze dnia 12 na 13 7bra Ru teraz: 1815, zbiegli dwaj ludzie, jeden: Jan Łukaszewicz furman lat 23 wieku liczący, zrostu wysokiego, twarzy i włosów białych, trochę ospowaty, na jedną nogę od zwichniętej pięty kulający, w kożuchu i czapce z bryklem; drugi Tomasz Stankiewicz lat 25 mający, zrostu średniego, włosów i twarzy ciemnych, w surducie szarym ordynaryjnego sukna i czapce czarnej przyodziany. Uprasza się przeto, iżby gdzie wyrażeni zbiegowie пойmani będą, do władz Urzędowych, a szczególnie do Sądu Niższego Ziem. Ptu Nowogr. a choćby i do samej majątności Smolczyc dostawieni byli, za wdzięczność, nadgodę i powrót wydatkow od tegoż W. Sędziego Tuhanowskiego zapewnia się.

2. 1815 roku septembra pierwszego dnia — JW. Konstancya z Jezierskich Generałowa Wendorffowa z Córkami swojemi Ludwiką i Magdaleną Wendorffownami, Sukcessorkami zeszłego ś. p. JW. Ignacego Wendorffa Jenerał woysk polskich i Kawalera, do rozprawy przed Sądem Ziemskim Powiatu Słuckiego urodzonego Jana Meysnera Bankiera niegdys Warszawskiego, oraz jego żonę, jeśli są w życiu, tudzież obojey pici tego Meysnera potomstwo, gdziekolwiek się znajduje, a szczególnie syna Ludwika, po Dekrecie kontumacyinym 1815 roku julii 6 dnia zapadłym, na roki Ziemskie następne sto Michalskie loco peragenda exemptionis zapozywają.

3. Litewsko Grodzieńskiego Sądu Głównego 2gi Departament ogłasza, iż sprawa rozpoczęta stosownie do prośb U. U. Ambrożego i Madarta Rostockich, względem uczynionego przez zeszłego Unickich kościołów metropolitę, Teodozego Rostockiego na ruchomy i nie ruchomy majątek jego, testamentem zapisany Majorowi Romanowi Rostockiemu, na skutek ukaz Rządzącego Senatu pod dniem 9 czerwca 1813 roku, do Izby Cywilney S. Petersburskiej wydanego, przez ten Departament poruczone zostało do przejrzenia Ziemskiemu Sądowi Powiatu Nowogródzkiego. Dnia 10 septembra 1815 roku. Expedytor, Kolleski Sekretarz Lizunowicz.

3. W skutek remissyinego Dekretu Białorusko-Witepskiego Sądu z Departamentu. Sąd Exdywizorski dnia 12 julii zjachawszy do majątności Niperowa w Powiecie rzezyckim leżący. Dnia 15 julii Dekretem przeznaczył administracyą dóbr i Kapitałów po Józefie Krzywcu pozostałych Rodziewiczom, a przez tychże na taxę Exdywizyą wieczną oddanych, aby administratorowie przez gazetę Kuryera Litewskiego wszystkich Krzywca Pretensorów, Kredytorów i Debitorów pomieścili, iżby wszyscy na dniu 2 marca 1816 roku z dowodami stawali przed Sąd Exdywizorski, mający się odbywać w Powiatowym mieście Rzeżycy pod utratą swych pretensyi złożenia Komportacyi i kopii spraw od 1 żbra przez 6 tygodni do Kancellaryi Ziem. Rzezyckiej o czym wszystkim, administracya przez niniejszą gazetę awizuje 1815 roku 7bra 1 d. Plenipotent Jan Rodziewicz.

2. Roku 1815 augtsta 29 dnia. Na skutek Dekretu remissyinego Sądu Ziem. Rzezyckiego w dniu 14 augusta roku 1815 ferowanego, taxę i exdywizyą dóbr Nowego Dworu w Powiecie Rzezyckim położonych i dalszego wszelkiego nieruchomego i ruchomego W. Antoniego Oskierki Sędziego Norm. Rzeczyc. majątku, dla usatysfakcyonowania jednoczasowego wszystkich tegoż JJWW. i WW. Wierzycieli i różnego tytułu pretensorów przeznaczającego, Sąd Taxatorsko-Exdywizorski do dóbr Nowego Dworu w dniu 28 tego miesiąca fixe na zjazd przeznaczony przybywszy w komplecie osób trzech Dekretem remissyinyim zadeterminowa-

nym jurysdykcyą Sądów swoich ufundował, i pod stannością stron w Dekrecie wyrażonych Dekretem odkładowym tak Debitorowi W. Antoniemu Oskierce Sędziemu jakoteż wszystkim tegoż JJWW. i WW. Wierzycielom i pretensorom wszystkich dokumentów i wszelkich Aktów fundusz i pretensye wyświecających komportacyą do kancellaryi Ziem. Rzezyckiej z czteroniedzielną persystencyą onych na dniu dziesiątym 8bra niniejszego roku nakazał, zjazd powtórny na ostateczne rozpoznanie wszystkich pretensyów na dzień 30 9bra udeterminował i dla uwiadomienia wszystkich W. Oskierki Sędziego JJWW. i WW. Wierzycieli i pretensorów do niniejszego konkursu łączyć się powinny, tak o nastaniu takowego wyroku jakoteż, że na niestawających wieczną amissyą zapisze trzykrotnie przez gazetę Kuryera Litewskiego ogłosić, W. Zastawnego dóbr Nowego Dworu Possessora z obowiązka. Franciszek Sołtan Prezydujący Exdywizor. Jan Przybora Podśudek Ziem. Ptu Rzgo Exdywizor. Jan Kwietkowski Pisarz Ziem. Ptu Rzezyckiego Exdywizor. Franciszek Ruszczyk Sądu Exdywizorskiego Rejent.

z Niżej piszący się, doświadczwszy podeyscia na wydanym zrzecznym Dokumentie w roku 1815 msca junii Siostrze swej WJP. Katarzynie Sławińskiej Rotmit: Pttu Upitskiego, obniósłszy skargą w aktach xiąg Sądowych zamieszczoną, ostrzegę, iżby takowego zrzecznego Dokumentu, jako zaskarżonego cofniętego, nikt wlewkiem nabywać i przyjmować nie chciał, inaczej czyniący, stanie się przyczyną własney winy dla siebie — Roku 1815 msca 8bra 2 dnia. Józef Sławiński Rot. Upit.

2. W handlu Antoniego Gastella, znajduje się Wiedeńskie fortepiano, tak zwane Tytana Classis.

3. Ze dnia 21 na 22 terazn: msca 7bra, w nocy, z Kafenhauzu Wolgemutów inaczej Andrysów nazywanego; utrzymującego się w Wilnie w domu Gurkleyta na wielkiej ulicy pod Nrm 188, uczyniwszy nie małą kradzież w gotowych pieniądzech, srebrze stołowym, i dalszych artykułach, chłopiec służący Jan Rynkiewicz; zbiegł nieopowiednie, którego przymioty ciała są następne: wieku lat 18 czy 19, urody mierney, cieni, komplexyi suchej, blondyn, wąsow i brody jeszcze nie mający, twarzy bladej i szczupłej, nosa zadartego, jesliby takowy zbieg był przez kogo poścignionym, upraszają wyżej pomienieni gospodarze o zatrzymanie onego, i odesłanie do nich, lub najbliższej władzy policyinej; za co z przyzwoitą wdzięcznością wydatek (jesliby był iaki) będzie zwrócony.

2. U Redaktora gazety tutejszej, mieszkającego w domu W. Rejenta Doroszki, złożone są dla oddania szukającemu, w małej bardzo liczbie pieniądze, w bliskości miasta zgubione. Poszukający, jeżeli, wymieni miejsce, ilość i czas w którym mógł zgubić; gatunek monet; i opisze worek lub sakiewkę, w którym się one znajdowały; a wtedy je odbierze.